

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра теорії та методики фізичної культури**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

_____ Н.І. Василькова

28 серпня 2017 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРАЄЗНАВЧИЙ ТА РЕКРЕАЦІЙНИЙ ТУРИЗМ**

ОКР "бакалавр"

Галузь знань: 0102 Фізична культура, спорт та здоров'я людини

Напрямок підготовки: 6.010201 Фізичне виховання*

спеціалізація методика туристичної роботи.

Факультет фізичної культури та спорту

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Краєзнавчий та рекреаційний туризм» для студентів освітньо-професійної програми підготовки галузь знань: 0102 Фізична культура, спорт та здоров'я людини напрям підготовки: 6.010201 Фізичне виховання* спеціалізація методика туристичної роботи

Розробники: Тіхоміров А. І., доцент кафедри фізичної культури та спорту
_____ (Тіхоміров А.І.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури.

Протокол від «22» червня 2017 року № 13
Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури _____ (Литвиненко О. М.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 4	Галузь знань (шифр і назва)	Варіативна	
	0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини		
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)	Напрямок підготовки 6.010201. Фізичне виховання* спеціалізація методика туристичної роботи	<i>Рік підготовки:</i>	
Загальна кількість годин – 120		Четвертий	
		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 год. аудиторних самостійна робота студента – 120 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	<i>Лекції</i>	
		12 год.	4 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	6 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		8 год.	4 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		80 год.	106 год.
		<i>ІНДЗ:</i>	
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання 90 год. : 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (30% / 70%).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни: професійна підготовка студентів до практичної діяльності в якості вчителя фізичної культури в учбових закладах середньої освіти.

Основні завдання дисципліни полягають у такому:

- дати уявлення про форми й види ТКР;
- показати роль ТКР у системі освіти;
- сформулювати уявлення про основні методи ТКР;
- дати практичні рекомендації стосовно підготовки, проведення та підбиття підсумків масових туристичних заходів, екскурсій, походів, експедицій тощо, а також методичні рекомендації щодо організації роботи шкільних краєзнавчих музеїв.

У результаті вивчення дисципліни майбутній фахівець повинен *знати*:

- місце ТКР у системі освіти, її зміст, форми, види, методи;
- напрямки ТКР;
- організаційні форми ТКР: гурток; секція; клуб;
- класифікацію видів туристичної роботи: екскурсія; похід; експедиція;
- методичні засади проведення масових туристичних заходів.

Підготовлений фахівець повинен *вміти*:

- застосовувати набуті знання в організації ТКР у педагогічній діяльності;
- розробляти й проводити оглядові та тематичні екскурсії, походи, експедиції;
- організовувати роботу гуртків, секцій, клубів тощо.

Навчальна дисципліна «Краєзнавчий та рекреаційний туризм» включає наступні дидактичні одиниці:

теоретичну систему науково-практичних знань в галузі краєзнавчо-туристичної роботи, яка вивчається студентами на лекціях, практичних заняттях та самостійно;

практичний розділ, що складається з таких підрозділів:

- а) засвоєння техніки пересування по маршруту;
- б) надбання навичок суддівства зльотів та конкурсів;
- в) надбання навичок самостійної роботи з науково-методичною літературою та навчання складанню звітів з краєзнавчо-туристичної роботи;
- г) оволодіння основами методики науково-дослідницької роботи в галузі здоров'я, фізичного виховання, краєзнавчої та туристської роботи.

контрольний розділ, що визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності студентів і також включає в себе ряд підрозділів:

- а) контроль засвоєння теоретичних знань (модульні тестові та текстові контрольні роботи, контрольні практичні роботи);
- б) контроль засвоєння організації та проведення краєзнавчо-туристичної роботи;
- в) контроль рівня та динаміки фізичної підготовленості студентів, які займаються краєзнавчо-туристичною роботою;
- г) контроль навичок похідного життя в поході

Всі розділи програми є взаємообумовленими та взаємозв'язаними спільною метою надання студентам необхідного обсягу професійних знань, вмінь та навичок.

При викладанні курсу **лекцій** студентам надають теоретичні знання з літературних та наукових джерел стосовно зародження і розвитку організації туристично-краєзнавчої роботи. Тому студенти з лекційного курсу повинні *знати*: історичні відомості зародження туризму, напрямки його розвитку і формування як пошукової виховної дисципліни. На лекціях надаються теоретичні знання і методи організації краєзнавчо-туристичної роботи, а також методи наукових навичок.

На практичних заняттях студенти вивчають основи загальної техніки туристичної підготовки, оволодівають методикою підготовки до організації краєзнавчо-туристичної пошукової роботи за вибраною метою походу.

Самостійна робота: надає студентам можливість творчого, пошукового підходу до вивчення теоретичних джерел з організації краєзнавчо-туристичної роботи, фізичних вправ, також поглибленню знань методики проведення досліджень.

Критеріями засвоєння матеріалу навчальної дисципліни «Краєзнавчий та рекреаційний туризм» є наявність у студентів наступних *знань*:

- туризму як соціального явища;
- нормативно-правової бази та кадрового забезпечення краєзнавчо-туристичної роботи
- краєзнавчо-туристичних ресурсів
- програмування навантаження в туризмі та контроль за його впливом на організм
- основ топографії та орієнтування
- організацію харчування в туристському поході
- організації та правил проведення змагань та зльотів з краєзнавчо-туристичної роботи;
- організація рятувальних робіт та надання першої медичної допомоги в поході
- вмій та навичок: технічно правильного виконання долання природних перешкод

Об'єктом дисципліни є краєзнавчо-туристична робота як вид діяльності та як засіб фізичного розвитку та виховання.

Предметом дисципліни є теоретичні основи краєзнавчо-туристичної роботи, методики її проведення, правила змагань та їх організація та суддівства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти оволодівають такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

- володіти екологічною грамотністю; здатністю приймати моральні обов'язки щодо навколишньої природи і самого себе на основі системи життєвих цінностей, сформованої на гуманістичних ідеалах (ЗК-6);
- володіти знаннями Конституції України та інших законодавчих документів, етичних і правових норм, що регулюють відносини людини з людиною, із суспільством і з навколишнім середовищем; використовувати нормативні і правові документи у сфері фізичної культури і спорту (ЗК-10);
- здатність учитися; володіти високою мотивацією до підвищення свого культурного і професійного рівня (ЗК-13);
- розуміти та сприймати етичні норм поведінки відносно інших людей і відносно природи (принципи біоетики) (ЗК-16);

II. Фахові:

Професійні компетенції

- здатність розвивати педагогічну думку, методи педагогічного контролю та контролю якості навчання, актуальні дидактичні технології (ПК-1);
- здатність використовувати накопичені в галузі фізичної культури і спорту духовні цінності, отримані знання про особливості особистості учнів для виховання патріотизму, профілактики девіантної поведінки, формування здорового способу життя, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами та спортом (ПК-4);
- володіння прийомами формування через засоби масової інформації, інформаційні та рекламні агентства громадської думки про фізичну культуру як частину загальної культури та фактор забезпечення здоров'я (ПК-5);
- здатність використовувати базові знання про функції організму людини, їх взаємозв'язки між собою та зовнішнім середовищем (ПК-8);
- здатність використовувати базові знання з різноманітних проблем у сфері природокористування та охорони навколишнього середовища (ПК-10);

- здатність використовувати базові знання з теорії і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності (ПК-11);
- здатність використовувати базові знання з основ медичних знань (ПК-14);
- здатність до взаємодії (роботи в команді) для розв'язання проблемних завдань та педагогічних ситуацій (ПК-16);
- здатність до креативності у розв'язанні педагогічних завдань, виконанні творчих робіт, підготовці проектів (ПК-19);
- Спеціалізовано-професійні:*
- здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище (ПК-31);
- здатність використовувати нормативно-правові документи у професійній діяльності (ПК-35);
- здатність формувати мотивації у дітей та молоді до занять фізичною культурою та спортом, виховувати в учнів моральні принципи чесної спортивної конкуренції (ПК-37);
- здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного, шкільного віку та учнями освітніх закладів загальної середньої, середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями (ПК-39);
- здатність проводити профілактику травматизму, надавати першу долікарську допомогу постраждалим в процесі навчальних та тренувальних занять (ПК-41);
- здатність формувати особистість учнів у процесі рекреативних форм занять, залучати їх до загальнолюдських цінностей (ПК-43);
- здатність зацікавлювати населення, використовуючи комунікативні та організаторські здібності, участю в рекреаційній діяльності (ПК-44);
- здатність формувати усвідомлене використання засобів фізичної культури як чинника відновлення працездатності, забезпечення активного довголіття (ПК-45);
- здатність самостійно проводити рекреаційну діяльність у закладах різного типу з урахуванням особливостей контингенту, а також гігієнічних і природничих факторів (ПК-46);
- здійснювати пропаганду фізичної культури, спорту й туризму, здорового способу життя з використанням сучасних інформаційних технологій (ПК-55);

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Туристично-краєзнавча робота як форма навчально-виховної діяльності

Тема 1. Туристично-краєзнавча робота як форма навчально-виховної діяльності

Тема 2. Форми, принципи і методи туристично-краєзнавчої роботи

Тема 3. Вікові особливості учнів і туристично-краєзнавча робота

Тема 4. Педагогічні та психологічні аспекти дитячо-юнацького туризму.

Тема 5. Планування й облік роботи гуртків

Кредит 2. Основні форми туристично-краєзнавчої роботи

Тема 1. Навчальна стежка

Тема 2. Організація шкільного краєзнавчого музею

Тема 3. Місце екскурсій в організації туристично-краєзнавчої роботи

Тема 4. Експедиція як форма туристично-краєзнавчої роботи

Тема 5. Похід як форма туристично-краєзнавчої роботи

Тема 6. Організація масових туристичних заходів

Тема 7. Застосування ігрових прийомів у туристично-краєзнавчій роботі

Кредит 3. Туризм як галузь рекреації.

Тема 1. Загальне уявлення про рекреацію.

Тема 2. Особливості рекреаційної діяльності.

Тема 3. Рекреаційна система. Рекреаційний потенціал та рекреаційні ресурси.

Тема 4. Туризм як специфічна форма міжнародної торгівлі послугами.

Тема 5. Туризм і регіональний розвиток.

Кредит 4. Рекреаційні ресурси України.

Тема 1. Природно-ресурсний потенціал земель рекреаційного, курортного та природоохоронного значення.

Тема 2. Територіальна структура рекреаційного комплексу України.

Тема 3. Курортна система України.

Тема 4. Рекреаційна система Миколаївської області.

Тема 5. Історико-архітектурне середовище людини і рекреація.

Тема 6. Проблемно-методичні питання визначення величини рекреаційних навантажень на ландшафтні комплекси природно-заповідних рекреаційних територій.

Тема 7. Природний рекреаційний потенціал і його визначення на прикладі Карпатського регіону.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с/р		л	пр	лаб	інд	с/р
Кредит 1. Туристично-краєзнавча робота як форма навчально-виховної діяльності												
Тема 1. Туристично-краєзнавча робота як форма навчально-виховної діяльності.	7	2				5	7	2			5	
Тема 2. Форми, принципи і методи туристично-краєзнавчої роботи.	7		2			5	5				5	
Тема 3. Вікові особливості учнів і туристично-краєзнавча робота.	6					6	6				6	
Тема 4. Педагогічні та психологічні аспекти дитячо-юнацького туризму.	4	2				4	6				6	
Тема 5. Планування й облік роботи гуртків.	6		2			4	6				6	
Всього за 1 кредит	30	4	4			24	30	2			28	
Кредит 2. Основні форми туристично-краєзнавчої роботи												
Тема 1. Навчальна стежка.	4			2			5			2	3	
Тема 2. Організація шкільного краєзнавчого музею.	4		2			2	5		2		3	
Тема 3. Місце екскурсій в організації туристично-краєзнавчої роботи.	6	2	2			2	4				4	
Тема 4. Експедиція як форма туристично-краєзнавчої роботи.	4		2			2	4				4	

Тема 5. Похід як форма туристично-краєзнавчої роботи.	6	2	2			2	5		2			3
Тема 6. Організація масових туристичних заходів.	4		2			2	4					4
Тема 7. Застосування ігрових прийомів у туристично-краєзнавчій роботі.	2			2			3					3
Всього за 2 кредит	30	4	10	4		10	30		4	2		24
<i>Кредит 3. Туризм як галузь рекреації.</i>												
Тема 1. Загальне уявлення про рекреацію.	6	2				4	7	2				5
Тема 2. Особливості рекреаційної діяльності.	6					6	5					5
Тема 3. Рекреаційна система. Рекреаційний потенціал та рекреаційні ресурси.	6		2			4	7		2			5
Тема 4. Туризм як специфічна форма міжнародної торгівлі послугами.	6			2		4	6					6
Тема 5. Туризм і регіональний розвиток.	6					6	5					5
Всього за 3 кредит	30	2	2	2		24	30	2	2			26
<i>Кредит 4. Рекреаційні ресурси України.</i>												
Тема 1. Природно-ресурсний потенціал земель рекреаційного, курортного та природоохоронного значення.	4	2				2	4					4
Тема 2. Територіальна структура рекреаційного комплексу України.	4			2		2	4					4
Тема 3. Курортна система України.	4		2			2	4					4
Тема 4. Рекреаційна система Миколаївської області.	5					5	6			2		4
Тема 5. Історико-архітектурне середовище людини і рекреація.	4		2			2	4					4
Тема 6. Проблемно-методичні питання визначення величини рекреаційних навантажень на ландшафтні комплекси природно-заповідних рекреаційних територій.	4					4	4					4
Тема 7. Природний рекреаційний потенціал і його визначення на прикладі Карпатського регіону.	5					5	4					4
Всього за 4 кредит	30	2	4	2		22	30			2		28
Всього	120	12	20	8		80	120	4	6	4		106

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1.		
<i>Туристично-краєзнавча робота як форма навчально-виховної діяльності</i>		
1.	Туристично-краєзнавча робота як форма навчально-виховної діяльності.	2
2.	Педагогічні та психологічні аспекти дитячо-юнацького туризму.	2
Кредит 2. Основні форми туристично-краєзнавчої роботи.		
1.	Місце екскурсій в організації туристично-краєзнавчої роботи.	2
2.	Похід як форма туристично-краєзнавчої роботи.	2
Кредит 3. Туризм як галузь рекреації.		
1.	Загальне уявлення про рекреацію.	2
Кредит 4. Рекреаційні ресурси України.		
1.	Природно-ресурсний потенціал земель рекреаційного, курортного та природоохоронного значення.	2
Всього:		12

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1.		
<i>Туристично-краєзнавча робота як форма навчально-виховної діяльності</i>		
1.	Форми, принципи і методи туристично-краєзнавчої роботи.	2
2.	Планування й облік роботи гуртків.	2
Кредит 2. Основні форми туристично-краєзнавчої роботи		
1.	Організація шкільного краєзнавчого музею.	2
2.	Місце екскурсій в організації туристично-краєзнавчої роботи.	2
3.	Експедиція як форма туристично-краєзнавчої роботи.	2
4.	Похід як форма туристично-краєзнавчої роботи.	2
5.	Організація масових туристичних заходів.	2
Кредит 3. Туризм як галузь рекреації.		
1.	Рекреаційна система. Рекреаційний потенціал та рекреаційні ресурси.	2
Кредит 4. Рекреаційні ресурси України.		
1.	Курортна система України.	2
2.	Історико-архітектурне середовище людини і рекреація.	2
Всього:		20

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 2. Основні форми туристично-краєзнавчої роботи</i>		
1.	Навчальна стежка.	2
2.	Застосування ігрових прийомів у туристично-краєзнавчій роботі.	2
<i>Кредит 3. Туризм як галузь рекреації.</i>		
1.	Туризм як специфічна форма міжнародної торгівлі послугами.	2
<i>Кредит 4. Рекреаційні ресурси України.</i>		
1.	Територіальна структура рекреаційного комплексу України.	2
Всього:		8

8. Теми самостійних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1.</i>		
<i>Туристично-краєзнавча робота як форма навчально-виховної діяльності</i>		
1.	Туристично-краєзнавча робота як форма навчально-виховної діяльності.	5
2.	Форми, принципи і методи туристично-краєзнавчої роботи.	5
3.	Вікові особливості учнів і туристично-краєзнавча робота.	6
4.	Педагогічні та психологічні аспекти дитячо-юнацького туризму.	4
5.	Планування й облік роботи гуртків.	4
<i>Кредит 2. Основні форми туристично-краєзнавчої роботи</i>		
1.	Організація шкільного краєзнавчого музею.	2
2.	Місце екскурсій в організації туристично-краєзнавчої роботи.	2
3.	Експедиція як форма туристично-краєзнавчої роботи.	2
4.	Похід як форма туристично-краєзнавчої роботи.	2
5.	Організація масових туристичних заходів.	2
<i>Кредит 3. Туризм як галузь рекреації.</i>		
1.	Загальне уявлення про рекреацію.	4
2.	Особливості рекреаційної діяльності.	6
3.	Рекреаційна система. Рекреаційний потенціал та рекреаційні ресурси.	4
4.	Туризм як специфічна форма міжнародної торгівлі послугами.	4
5.	Туризм і регіональний розвиток.	6
<i>Кредит 4. Рекреаційні ресурси України.</i>		
1.	Природно-ресурсний потенціал земель рекреаційного, курортного та природоохоронного значення.	2
2.	Територіальна структура рекреаційного комплексу України.	2
3.	Курортна система України.	2
4.	Рекреаційна система Миколаївської області.	5
5.	Історико-архітектурне середовище людини і рекреація.	2
6.	Проблемно-методичні питання визначення величини рекреаційних навантажень на ландшафтні комплекси природно-заповідних рекреаційних територій.	4
7.	Природний рекреаційний потенціал і його визначення на прикладі Карпатського регіону.	5
Всього:		80

8. Методи навчання

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, бесіда);
- метод проблемного викладу матеріалу;
- наочні (презентація, ілюстрація);
- індуктивно-дедуктивний;
- метод стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- методи усного, письмового, тестового контролю та самоконтролю.

9. Методи контролю

Навчальна дисципліна «Краєзнавчий та рекреаційний туризм» включає **контрольний** розділ, що визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності студентів і включає в себе ряд підрозділів:

- а) контроль засвоєння теоретичних знань;
- б) контроль рівня та динаміки фізичної підготовленості студентів;
- в) контроль засвоєння професійних навичок;

Оцінка рівня теоретичних знань здійснюється за допомогою:

а) модульних контрольних робіт, які поєднують тестові та текстові завдання, що базуються на засвоєному навчальному матеріалі модуля, включаючи матеріал, винесений на самостійне опрацювання;

Оцінка за вірну відповідь на тестове запитання – 2 бали.

Відповідь на текстове запитання, в залежності від обсягу та змістовності, оцінюється від 1 до 8 балів;

Оцінка рівня та динаміки фізичної підготовленості студентів здійснюється за допомогою:

а) *практичного виконання студентами цілісної краєзнавчої екскурсії на конкурсних засадах*, згідно з правилами організації.

Враховується *результат*, показаний студентом, при виконанні даної теми. Діапазон оцінки за показаний результат розпочинається з 1 балу. В 1-4 бали оцінюється результат, який відповідає низькому рівню організаційно-практичної підготовленості, достатній рівень підготовленості оцінюється в 5-7 балів, високий - в 8 - 10 балів і вище.

При виконанні окремих завдань на результат припускається одночасне оцінювання також і організації виконання. В залежності від ступеня оволодіння організаційними навичками, діапазон оцінки може бути від 1 до 10 балів.

Оцінка рівня засвоєння професійних навичок здійснюється за допомогою:

а) підготовки планів-конспектів окремих частин уроку, «Організація краєзнавчо-туристичної роботи» уроку в цілому, навчально-тренувального заняття для школярів різних вікових груп і практичного проведення уроку чи тренування, або його складових частин;

б) аналізу проведення студентом уроку «Методика краєзнавчого та рекреаційного туризму» для учнів ЗОШ, навчально-тренувального заняття для учнів ДЮСШ, або ж їх складових частин;

в) доповнень та зауважень під час аналізу навчальної практики.

Максимальна оцінка за проведення навчальної практики – 10 балів; максимальна оцінка за аналіз навчальної практики – 5 балів; слухне доповнення або зауваження під час аналізу оцінюється від 1 до 3 балів.

Додаткові бали студент може отримати:

а) за науково-дослідну роботу: підготовку реферату, доповіді на засіданні гуртка або студентській конференції, наукової статті – від 5 до 20 балів;

б) за суддівство змагань – до 5 балів за одне суддівство;

в) за кращий серед одногрупників результат студент отримує додатково 5 балів, за другий за рейтингом результат – 3 бали і за третій результат – 1 бал, але при умові, якщо показані результати перевищують запланований максимальний результат (більше ніж результат, оцінений в 10 балів);

Максимальна оцінка за один кредит складає 100 балів.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Кредит № 1					Кредит № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	200
20	20	20	20	20	14	14	14	14	14	14	16	

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Кредит № 3					Кредит № 4							
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	200
20	20	20	20	20	14	14	14	14	14	14	16	

T1, T2 ... T9 – теми кредитів

Критерії оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89 (дуже добре)	4 (добре)	4/добре/зараховано
C	65-79 (добре)		
D	55-64 (задовільно)	3 (задовільно)	3/задов./зараховано
E	50-54 (достатньо)		
FX	35-49 (незадовільно)	2 (незадовільно)	не зараховано

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни.
2. Методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи студентів:
 - «Методика організації краєзнавчо-туристичної роботи»;
 - Реферат «Історичні пам'ятки міста»;
 - Реферат «Пам'ятки архітектури Миколаївщини»
 - Реферат «Історія міста»;
 - «Складання історичного кросворду знаменитих людей рідного краю»;
 - Реферат «Організація краєзнавчо-туристичного походу вихідного дня».
4. Навчальні відеофільми:
 - «Краєзнавчі куточки Миколаївської області».
 - «Гранітно-степове Побужжя»;
 - «Асканія-Нова»;

Розроблено робочу програму навчальної дисципліни; теми письмових реферативних робіт; питання до заліку; тематика, питання і види самостійної роботи студентів; теми семінарських та практичних занять зі списком додаткової літератури, тестові завдання, презентації.

12. Рекомендована література

Базова

1. Закон України від 15 вересня 1995 року №324 / 95 – ВР «Про туризм»
2. Ахмадулін. Ф.А. «Організація та проведення туристичних змагань школярів». 1983р.
3. Гонопольський В.И. «Уроки туризму»: посібник для вчителів» МО; 1998р.
4. Моргунов Б.Л. «Туризм: учбовий посібник для студентів педагогічних Інститутів». – М., Просвещение 1978 р.
5. Алешин В.М., Серебрянський А.В. «Туристична топографія». – М. 1985.
6. Алешин В.М., Серебрянский А.В. Туристская топография.–М, 1985.
7. Бардин А. Азбука туризма.– М., 1985.
8. Берлянт А.М. Карта рассказывает.– М., 1978,
9. Забалій М.Д., Петровський В.С. Пішохідний і лижний туризм,– К., 1984.
10. Иванов А.А. Начальная подготовка ориентировщика.– М., 1985
11. Костриця М.Ю., Обозний В.В. Шкільна краєзнавчо-туристична робота.– К., 1995
12. Кодыш Э. Соревнования туристов М., 1990
13. Пимкин А Школа виживання Електронний підручник сайт eхеbook.com
- 14.Сербба Т. Ситуаційні задачі як метод навчання та контролю знань у гуртках спортивного туризму.– Тернопіль, 2000
15. Спутник туриста.– К.: Здоров'я, 1983.
16. Усов А. Орієнтування в подорожі. Краєзнавство. Географія. Туризм № 36, 2005

Допоміжна

1. Правила змагань з спортивного туризму
2. ПРАВИЛА проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України
3. Міська бібліотека ім. М.Кропивницького
4. Алексеев С. С., Рубель Р. Б. Размышления о туризме. Свердловск, Средне-Уральское книжное изд-во, 1974.
5. Бодалев А.А, Формирование понятия о другом человеке как личности. Л., Изд. ЛГУ, 1970.
6. Шибутани Т. Социальная психология.– М., «Прогресс», 1969.
7. Добрович А.Б. Общение: наука и искусство.– М., «Знание», 1978.
8. Карнеги Д. Как приобретать друзей и оказывать влияние на людей. «ЭКО», 1978, . 4-6; 1979, . 1-3.
9. Ковалев А.Г. Коллектив и социально-психологические проблемы руководства. М., Политиздат, 1975.
10. Коломинский Я.Л. Человек среди людей. Изд. 2-е. М., «Молодая гвардия», 1973.
11. Кон И. С. Социология личности. М., Политиздат, 1967; Открытие «Я».– М., Политиздат, 1978.
12. Кузьмин Е.С., Волков. И.П., Емельянов Ю.Н. Руководитель и коллектив. Л., Лениздат, 1974.
13. Социальная психология личности. Л., «Знание», 1974.
14. Общая психология. Под ред. А. В. Петровского.– М., «Просвещение», 1976.
15. Социальная психология. Под общ. ред. Г.П. Предвечного и Ю.А. Шерковина.– М, Политиздат, 1975.
16. Парыгин Б.Д. Основы социально-психологической теории. М., «Мысль», 1971; Научно-техническая революция и личность. М., Политиздат, 1978.
17. Штюрмер Ю.А. Опасности в туризме мнимые и действительные,– М., «Физкультура и спорт», 1972.

13. Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри фізичної культури та спорту МНУ ім. В.О.Сухомлинського.
2. <http://www.uaf.org.ua/>

3. <http://iaaf.org/>
4. <http://www.european-athletics.org/>
5. http://tourlib.net/books_ukr/petranivsky4.htm
6. <https://uk.wikipedia.org>
7. http://pidruchniki.com/14170120/kulturologiya/vid_avtora
8. <http://nsku.org.ua/>
9. <http://korolenko.kharkov.com/kray/kray0.html>
10. <http://www.lnu.edu.ua>